

TEMA MESECA

Tomaz Humar

1969–2009

✍ Tina Leskošek

Pred nekaj tedni je kot strela z jasnega odjeknila novica, da je vrhunski slovenski alpinist Tomaž Humar sam in hudo poškodovan obtičal v gori Langtang Lirung v nepalski Himalaji. Nihče sploh ni vedel za njegovo odpravo. Njegovi nepalski in slovenski kolegi so nemudoma sprožili reševalno akcijo, ki pa je zaradi oddaljenosti in ostalih okoliščin vseeno potekala precej počasi. Viki Grošelj je na pomoč poklical izkušeno reševalno ekipo iz Švice (Air Zermatt), ki je bila takoj pripravljena pomagati. Tomaž se je po satelitskem telefonu zadnjič javil 9. novembra, sporočil, kje približno se nahaja, in povedal še, da ima zlomljeno nogo. Najprej so ga na klasični način in s helikopterjem poskušali najti Nepalci, vendar jim ni uspelo. Reševanje je oviralo slabo vreme. V soboto 14. novembra je proti mogočini

Levo: Svoboden kot ptič – na vrhu Cholu (6000 m), v ozadju Everest, Nuptse, Makalu
FOTO: ALEŠ KOŽELJ

Spodaj: Langtang Lirung
FOTO: TINA LESKOŠEK

steni poletel nepalski helikopter s švicarskimi reševalci, ki so Tomaža na višini 5600 m hitro našli. Na žalost mrtvega. Kaj natanko se je zgodilo Tomažu, verjetno ne bomo nikoli izvedeli.

Izgubili smo še enega vrhunskega alpinista. Ostal bo tam, kamor se je najraje vračal – v Himalaji. Kljub vsem uspehom slovenskih plezalcev v domačih in tujih gorah nas je Tomaževa nesreča spet postavila na trdna tla. Ne vemo, koliko življenjskih kvizkotov imamo. Eden je vsekakor zadnji.

To je bilo v zgodovini drugo stensko reševanje v Himalaji in prvo v Nepalju. Po besedah Gerolda Binerja (Air Zermatt) ni ovir za takšno reševanje kjerkoli v Himalaji, saj so že desetletja na razpolago dovolj močni helikopterji, ki bi lahko reševali tudi iz najvišjih gora. Predlog je, da bi se v sklopu komisije IKAR skušali dogovoriti za takšno reševanje, pa tudi za boljše učinkovitost. Z oblastmi himalajskih držav bi se bilo treba uskladiti glede veljavnosti pilotskih licenc in drugih formalnosti. Še pomembneje pa bi bilo, da bi usposobili nepalske ekipe za samostojno reševanje iz sten in velikih višin. Na ta način bi lahko rešili marsikatero življenje.

Tomaž Humar je v svoji pestri alpinistični karieri preplezal mnogo zahtevnih smeri v domačih in tujih gorah, med njimi precej prvenstvenih. Mnogokrat je plezal popolnoma sam. Za svoje dosežke je prejel naslednja priznanja:

- **zlati cepin** (1996) – skupaj z Vanjo Furlanom za preplezano novo smer v Ama Dablamu,
- **Bloudkovo nagrado** (1999),
- **častni znak svobode Republike Slovenije** (1999),
- **encijan za življenjsko delo** (2000) – poleg Reinholda Messnerja in Edmunda Hillaryja.

Poleg tega je bil Tomaž še dvakrat nominiran za zlati cepin - za vzpon v južni steni Daulagirija (1999) in južni steni Aconcague (2003), nagrade pa so pobirali tudi filmi o njem (Reticent wall in Daulagiri Express). Tomaž je sam napisal knjigo Ni nemogočih poti, lani pa je izšla knjiga Bernadette McDonald z naslovom Tomaž Humar.

NAJPOMEMBNEJŠI DOSEŽKI V TUJIH GORAH:

- **Ganeš V** (6989 m), 1994, JV stena, prva ponovitev japonske smeri z novo slovensko varianto,
- **Anapurna I** (8091 m), 1995, severna stena, francoska smer,
- **Ama Dablam** (6828 m), 1996, SZ stena, nova smer Staneta Belaka - Šraufa,
- **Bobaje** (6808 m), 1996, solo vzpon, SZ stena, nova smer Golden heart (posvečeno ženi Sergeji), sestopi po novi spominski smeri Vanje Furlana,
- **Lobučje**, vzhodni vrh (6119 m), 1997, SV stena, nova smer Talking about tsampa,
- **Pumori** (7165 m), 1997, JV stena, nova varianta na francoski steber, pozneje tudi normalna smer,
- **Nuptse** (7742 m), 1997, Z stena Nuptse W2, nova smer Humar-Jeglič,
- **El Capitan**, 1998, solo vzpon, smer Reticent Wall,
- **Daulagiri** (8167 m), 1999, solo vzpon, J stena, nova Mobitelova smer,
- **Šiša Pangma** (8046 m), 2002, SZ stena, normalna smer,
- **Aconcagua** (6960 m), 2003, J stena, nova smer Mobitelova lastovka – Johanova smer,
- **Cholatse** (6440 m), 2005, S stena, nova smer Yarchagumba (osrednji del v območju ameriške smeri),
- **Mera peak** (6470 m), 2006,
- **Baruntse** (7220 m), 2006, zahodni del JV raza,

- **Anapurna I**, vzhodni vrh (8047 m), 2007, J stena, solo vzpon.

POSKUSI:

- **Nanga Parbat** (8125 m), 2003 – Aklimatizacija s Stipetom Božičem do 6800 m. Zaradi boleznih poskus v južni steni ni bil mogoč,
- **Kumbakarna**, vzhodni vrh (7469 m), 2004 – poskus v vzhodni steni do višine 7000 m,
- **Nanga Parbat** (8125 m), 2005 – poskus v južni steni,
- **Langtang Lirung** (7227 m), 2009 – poskus v jugovzhodni steni.

PRVENSTVENI VZPONI V DOMAČIH GORAH:

- Vežica** – *Nespodobno povabilo* – solo vzpon,
 - Rzenik** – *Močvirje norih želja*,
 - Štruca** – *Jagenjčki*,
 - Bavh** – *Mali koritniški medved*,
 - Stenar** – *Neznosna lahkost bivanja*, brez varovanja.
- ... in še vrsta drugih.

POMEMBNEJŠI VZPONI V ALPAH:

- Triglav** – *Helba s Čopom*, solo vzpon, 3,5 ure, brez varovanja,
- Triglav** – *Sfinga*, solo vzpon, 2 uri, brez varovanja,
- Logarska dolina** – *Čaša*, solo vzpon,
- Tamar** – *Rariteta*, solo vzpon, brez varovanja,
- Brunthal** (Avstrija) – *Enigma*,
- Val di Mello** (Italija) – *Mamma mia*, prva solo ponovitev,
- Eiger** (Švica) – *Črna luna*,
- Dru** (Francija) – *Ameriška direktna*.

LANGTANG LIRUNG

7225 metrov visoka gora se nahaja v pogorju Langtang Himal severno od Katmanduja. Na vrhu gore se združijo trije grebeni (severovzhodni, jugovzhodni, jugozahodni), najbolj strma in zanimiva za plezalce današnjega časa pa je jugovzhodna stena, ki pada proti ledeniku Lirung. Na vrh gore so preko severovzhodnega grebena prvi priplezali Japonci leta 1978. V letih 1980 in 1982 sta bila preplezana še jugovzhodni in jugozahodni greben. Gora je zahtevna in je do danes zavrnila že mnogo plezalcev. 1994 je bila preplezana nova smer v jugozahodni steni, jugovzhodna pa je kljub poskusom zaenkrat ostala nedotaknjena.